

PATVIRTINTA
Prienų „Žiburio“ gimnazijos
direktorius 2025 m. rugsėjo 2 d.
įsakymu Nr. (1.5) V –104

PRIENŲ „ŽIBURIO“ GIMNAZIJOS AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Akademinį sąžiningumą Prienų „Žiburio“ gimnazijoje reglamentuoja Akademinės etikos kodeksas, kurio laikytis yra vienas iš mokinio įsipareigojimų, nurodytų jo mokymosi sutartyje. Prienų „Žiburio“ gimnazijos akademinės etikos kodeksas vadovaujasi gimnazijos vizija: Gimnazijos misija

2. Norint užauginti išsilavinusius piliečius ir (iš)ugdyti tokias savybes, kaip atsakomybė, sąžiningumas, principingumas, svarbu diegti akademinio sąžiningumo principus bendruomenėje. Akademinis sąžiningumas reiškia savarankišką viso akademinio darbo atlikimą neapgaudinėjant, neplagijuojant, nevagiant, negaunant pačiam ar nesuteikiant neteisėtos pagalbos kitam asmeniui, nenaudojant informacijos šaltinio be tinkamo patvirtinimo.

3. Akademinis sąžiningumas skatina gerbti kitus bei jų darbus, mintis, idėjas. Akademinis sąžiningumas taip pat padeda išlikti sąžiningiems ir užtikrinti, kad visi mokiniai turėtų vienodas galimybes demonstruoti savo mokymosi metu įgytas žinias bei įgūdžius. Akademinio sąžiningumo ir skaidrumo kultūra mokykloje lemia jaunų žmonių įpročius ir tolesnėje jų karjeroje.

4. Akademinio sąžiningumo politika ir praktika gimnazijoje suvokiama pozityviai. Ji remiasi ne tik sankcijų ir nuobaudų taikymu tiems mokiniams, kurie nesilaiko ar nesistengia laikytis susitarimų, bet ir gerosios praktikos ugdymo principais, prevencija.

II SKYRIUS AKADEMINIS NESĄŽINGUMAS

5. Prienų „Žiburio“ gimnazijos bendruomenė akademinį nesąžiningumą apibrėžia kaip elgesį, kuriuo mokinys nesąžiningai įgyja pranašumą mokymosi procese ar bet kokio pobūdžio vertinime. Akadiminiu nesąžiningumu yra laikomas:

5.1. **Plagijavimas** – tyčinis ar netyčinis kito asmens idėjų, žodžių ar darbo pasisavinimas. Mokinio darbas, kuriame kito asmens sukurta informacija pateikiama kaip savo paties mintys nenurodant šaltinio, yra vertinamas kaip plagiatas. Naudodamiesi internetinėmis svetainėmis ir jose pateikta informacija mokiniai privalo nurodyti savo darbe panaudotos informacijos (kritikos darbų, duomenų, žemėlapių, fotografijų, iliustracijų, grafikų ir kitų kopijų) šaltinį ir adresą. Meno (tapybos, skulptūros, grafikos, muzikos ir kt.) kūrinių kopijavimas taip pat gali būti laikomas plagijavimu;

5.2. **Nusirašinėjimas** apibrėžiamas kaip tyčinis veiksmas kopijuojant, nusirašant ar teikiant vertinimui kito asmens ar savo iš anksto paruoštą darbą.

5.3. **Darbo dubliavimas** – tai to paties darbo pateikimas skirtingiems vertintojams, mokytojams.

5.4. **Neleistinos medžiagos ar priemonių (pvz.: mobiliojo telefono, kitos išmaniosios įrangos, užrašų, paruoštukų) įsinešimas** ir naudojimas atsiskaitomųjų darbų, egzaminų metu.

5.5. **Netinkamas elgesys, atitraukiantis kitų mokinių dėmesį**, keitimasis informacija arba bandymas koku nors būdu pasikeisti informacija su kitu mokiniu kontrolinio darbo, egzamino metu.

- 5.6. **Kito mokinio netinkamo elgesio palaikymas**, pavyzdžiui, leidimas nukopijuoti savo darbus arba jų pateikimas kito mokinio vardu.
- 5.7. **Apsimetimas kitu mokiniu.**
- 5.8. **Kontrolinio darbo, egzamino užduočių fotografavimas** ir platinimas įvairiais būdais.
- 5.9. **Pamokų filmavimas ar fotografavimas** be mokytojų sutikimo.
- 5.10. **Dirbant grupėje** neatliekama savo darbo dalis.
- 5.11. Pagalba kaip patarimas, siekiant išaiškinti, išmokyti, akademinio **nesąžiningumu** nelaikoma.

III SKYRIUS AKADEMINIO NESĄŽINGUMO PASEKMĖS

6. Mūsų gimnazijoje už akademinį nesąžiningumą yra taikomos tokios sankcijos:

6.1. **Už darbo plagijavimą.** Jei mokinio pateiktoje užduotyje yra daugiau nei 10% plagijuotos medžiagos, darbas nėra priimamas ir mokinys turi jį pateikti dar kartą. Jei mokinio darbe yra tarp 40–50 iš eilės einančių žodžių ir nenurodytas informacijos šaltinis, ta darbo dalis nevertinama. Jei yra daugiau nei 51 žodis iš eilės ir nenurodytas informacijos šaltinis, darbas nėra vertinamas ir mokinys turi jį pateikti dar kartą;

6.2. **už darbo dubliavimą.** Nustačius, kad mokinys pateikė kito asmens darbą, jo darbas nėra priimamas ir įvertinamas vienetu be galimybės pakartotinai jį pateikti;

6.3. **už vertinimo užduočių fotografavimą ir platinimą įvairiais būdais.** Įtarus, kad mokiniai išplatino mokytojo parengtas užduotis kitai klasei/ grupei, mokinių darbai anuliuojami. Mokiniams užduotys turi būti pakeistos kitomis;

6.4. **už vertinimo užduočių išplatinimą.** Nustačius mokinį, išplatinusį kitiems vertinimo užduotis ar pastebėjus užduotis fotografuojant, kitais būdais kopijuojant, mokiniui skiriamas papėikimas;

6.4. pastebėjus /išaiškinus darbų klastojimo, neteisėtos medžiagos, telefonų ar kitų informacijos priemonių įsinešimą ir naudojimą per kontrolinį darbą, egzaminą, pasiekimų patikrinimą, imamasi šių **procedūrų**:

6.4.1. jei nusižengiama pirmą kartą, mokytojas įspėja mokinį žodžiu, darbą įvertina vienetu ir apie tai informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) Atskirais atvejais gali būti skiriamas pakartotinis kontrolinis darbas. Mokinys yra pakartotinai supažindinamas su šiuo aprašu;

6.4.2. jei nusižengiama antrą kartą, darbas įvertinamas vienetu. Pokalbiui su socialiniu pedagogu ir klasės vadovu kviečiami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai);

6.4.3. jei mokinys nusižengia trečią kartą, mokytojas informuoja direktoriaus pavaduotoją, mokinys įspėjamas raštu, darbas įvertinamas vienetu. Mokinio elgesys yra svarstomas Vaiko gerovės komisijos posėdyje, kuriame dalyvauja ir mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai);

6.4.4. vykdytojams pastebėjus nesąžiningas mokinio veikas Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu, kandidatas šalinamas iš patikrinimo. Jo darbas nevertinamas;

6.4.5. vykdytojams pastebėjus nesąžiningas mokinio veikas Brandos egzaminų metu, kandidatas šalinamas iš dalyko brandos egzamino vykdymo patalpos. Pašalintam iš patalpos kandidatui sudaromos galimybės tą pačią dieną pasiaiškinti dėl įvykio. Sprendimą dėl darbo vertinimo priima vertinimo komisijos pirmininkas;

6.4.6. vykdytojams pastebėjus nesąžiningas mokinio veikas elektroniniu būdu vykdomų egzaminų metu, kandidatai šalinami iš patalpos. Sprendimą dėl iš egzamino pašalinto kandidato rezultato priima Nacionalinės švietimo agentūros direktorius, atsižvelgęs į valstybinio brandos egzamino dalies vykdytojo akte, vykdymo protokole fiksuotas pažeidimo aplinkybes, kandidato bendradarbiavimą nustatant pažeidimą ir kitas kandidato atsakomybę sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes, iš elektroninės testavimo sistemos gautą informaciją apie valstybinio brandos egzamino dalies užduoties atlikimą ir užduoties atlikimo iki pašalinimo apimtį.

IV SKYRIUS

AKADEMINIO NESĄŽININGUMO PREVENCIJA

7. Mokykloje imamasi šių priemonių siekiant užkirsti kelią akademiniam nesąžiningumui:

7.1. Organizuodami kontrolinius darbus ir atsiskaitymus, mokytojai:

7.1.1. informuoja mokinius apie vertinimo kriterijus iš anksto;

7.1.2. parengia kelias kontrolinio darbo versijas, kad būtų užkirstas kelias nusirašymui;

7.1.3. skiria užduotis, reikalaujančias asmeninės analizės, kūrybiškumo, kritinio mąstymo – mažiau tinkamas kopijavimui;

7.1.4. numato laiką pasiruošimui ir konsultacijoms, kad mokiniai nepasirinktų sukčiavimo dėl laiko stokos.

7.2. Rengiant kompiuterinius testus taikomas atsitiktinis klausimų eiliškumas ir ribojamas laikas. Testai atliekami prižiūrint mokytojui, jei įmanoma – kompiuterių klasėje ar naudojant priežiūros programas (pvz., Netsupport ir pan).

7.3. Vykdamas kontrolinius ir kitus atsiskaitymo darbus, rašant rašinius draudžiama naudoti telefonais ar kitais informacijos perdavimo įrenginiais. Jų naudojimas laikomas akademinio nesąžiningumu.

7.4. Vykdamas egzaminus ir pasiekimų patikrinimus vadovaujamas Brandos egzaminų ir PUPP patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo punktais, kurie numato, kokias priemones patikrinimuose gali naudoti kandidatas ir atsakomybę už pažeidimus, neleistinių priemonių naudojimą. Su šiais reikalavimais mokiniai supažindinami pasirašytinai.

7.5. Aiškiai apibrėžiamos akademinio nesąžiningumo pasekmės:

7.5.1. kiekvienu atveju fiksuojamas pažeidimas, informuojami tėvai/globėjai;

7.5.2. darbas nevertinamas, atskirais atvejais gali būti skiriamas papildomas atsiskaitymas su individualia priežiūra;

7.5.3. pakartotinių atvejų metu svarstoma drausminė atsakomybė.

7.6. Visi mokyklos mokytojai skatina tinkamai cituoti bei nurodyti šaltinius; pateikiamos konkrečios gairės dėl šaltinių naudojimo, atskiriamos plagijavimo ribos, klasėse aptariami plagijavimo pavyzdžiai ir jų pasekmės.

7.7. Sudarytas „Citavimo gidas“, kurį galima rasti mokyklos internetinėje svetainėje, mokyklos bibliotekoje ir lietuvių kalbos kabinetuose. Mokiniai skatinami juo naudotis rengdami rašto, tiriamuosius, projektinius ar kūrybinius darbus.

7.8. Mokiniai, atliekantys tiriamuosius, kūrybinius darbus ar asmeninius projektus, pasirašo Akademinio sąžiningumo sutartį su mokykla, kad yra susipažinę su šiuo tvarkos aprašu ir pažada jo laikytis. Ši sutartis integruojama į projektų darbo planus. Mokiniai informuojami, kad plagijavimas ar duomenų klastojimas – rimtas pažeidimas.

7.9. Mokykloje vykdoma nesąžiningumo prevencija: minimos Tarptautinė antikorupcinė diena ir sąžiningumo diena, organizuojami renginiai, ugdomas sąžiningumą, pasitikėjimą, patikimumą ir pagarbą kitiems. Vedami etikos, pilietiškumo užsiėmimai, organizuojami mokinių diskusijų klubai, kviečiami svečiai (pvz., žurnalistai, universitetų atstovai) pasidalinti įžvalgomis apie akademinį sąžiningumą realiame gyvenime.

7.10. Visa mokyklos bendruomenė bendradarbiauja siekdama skatinti sąžiningą akademinę praktiką. Mokytojai, administracija, bibliotekininkai ir tėvai veikia išvien – ugdo vertybines nuostatas, o ne tik kontroliuoja. Akademinio sąžiningumo temos integruojamos į ugdymo turinį, ypač per projektines ir tiriamąsias veiklas.

7.11. Mokiniai supažindinami su šiuo aprašu kiekvienų mokslo metų pradžioje.

V SKYRIUS

MOKINIO TEISĖS

8. Jei mokinys yra įtariamasis pažeidęs mokyklos akademinio sąžiningumo tvarkos aprašą, jis turi teisę raštu pateikti savo paaiškinimą socialiniam pedagogui dėl įtariamo atvejo.

9. Specialiųjų poreikių mokiniai gali naudotis mokytojo numatytomis pagalbos priemonėmis.

10. Mokiniai turi teisę teikti argumentuotus pasiūlymus dėl Akademinio sąžiningumo tvarkos aprašo korekcijos ar papildymo.

VI SKYRIUS DOKUMENTO REDAGAVIMAS

11. Akademinio sąžiningumo tvarkos aprašas kuriamas bendradarbiaujant mokyklos administracijai, Metodinei tarybai, Seniūnų tarybai ir mokinių Seimui. Tvarkos aprašas peržiūrimas kas dveji metai, atsižvelgiant į poreikius ir ugdymo pokyčius.

12. Kadangi akademiniam sąžiningumui turi įtakos daugelis veiksnių (gimnazijos bendruomenės narių bendravimo kultūra, kompetencijų įvairovė, tėvų lūkesčiai, sektinų pavyzdžių formavimas, bendraamžiai ir draugai), Prienų „Žiburio“ gimnazijos bendruomenės nariai yra nuolat supažindinami su sąvokomis, susijusiomis su akademinio sąžiningumu, ypač intelektine nuosavybe ir jos autentiškumu, prasme ir reikšme.

13. Akademinio sąžiningumo tvarkos aprašą palaikantys mokyklos mokytojai, mokiniai ir jų tėvai kuria bendruomenę, kurioje ugdomas akademinis sąžiningumas, jo tikimasi ir praktikuojamas kasdieniniame mokyklos gyvenime.
